

GİRESUN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM FAKÜLTESİ
ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ
ZİHİNSEL ENGELLİLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
DERS BİLGİ FORMU

Dersin Adı	Uygulamalı Davranış Analizi			
Dersin Kodu	OZEĞT-207			
Ders Kredi Bilgileri	Teori	Uygulama	Kredi	AKTS
	3	0	3	4
Dersin Türü	Zorunlu			
Dersin Seviyesi	Lisans			
Dersin Eğitim Yılı ve Dönemi	2022-2023 / Güz Dönemi			
Dersin Günü ve Saati				
Derslik Bilgisi				
Dersin Öğretim Üyesi	Dr. Öğr. Üyesi Yasemin DOĞAN			
İletişim Bilgileri,	04543101200-12 79 yasemin.dogan@giresun.edu.tr			
Ofis Bilgileri ve Ofis Saati				
Öğretim Sistemi	Örgün			
Eğitim Dili	Türkçe			
Dersin Ön Koşulu Olan Ders	Yok			
Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar	Yok			
Staj Durumu	Yok			
Dersin Amacı	Bu derste, öğretmen adaylarına davranışçı yaklaşımı temel alan uygulamalı davranış analizi ve uygulamalı davranış analizi kapsamında kullanılan davranış değiştirme teknikleri (davranışların tanımlanması, değerlendirilmesi, istedik davranışların artırılması, istenmeyen davranışların azaltılması teknikleri) hakkında bilgi ve deneyim kazandırmak amaçlanmaktadır.			
Dersin İçeriği	Bu ders kapsamında öğretmen adaylarına, davranışlar ve davranışların nedenleri ve davranışsal açıklamalar; davranış kontrolünde temel varsayımlar; davranışların değerlendirilmesi; formal davranış değerlendirme yöntemleri; doğrudan gözlem ve gözlem kayıt teknikleri; istedik davranışların kazandırılması; pekiştireçler ve pekiştireç kullanımı; ipucu / yardımlar ve kullanımı; biçimlendirme ve zincirleme; istenmeyen (problem) davranışların değiştirilmesi; problem davranışların; ayrımlı pekiştirme; söndürme; bedel ödeme; mola; hoş gitmeyen uyaran sunma yöntemleri ile azaltılması; olumlu davranış desteği ve işlevsel değerlendirme yöntemi konularının sunulması planlanmıştır.			
Dersin Öğrenme Çıktıları	Bu ders kapsamında öğretmen adaylarının aşağıdaki çıktılara ulaşması hedeflenmektedir: 1. Uygulamalı davranış analizi tekniklerini (davranışların tanımlanması, değerlendirilmesi, istedik davranışların artırılması, istenmeyen davranışların azaltılması teknikleri) açıklar.			

Not: Ders izlenceleri öğretim yılı başında ders öğretim elemanı tarafından revize edilerek ilk derste öğrencilerle paylaşılır.

2. Uygulamalı davranış analizi tekniklerini kullanır ve uygun teknikler kullanarak örnek olaylar sunar
3. Konuya ilişkin araştırmaları anlama ve yorumlama becerisini geliştirir ve rapor halinde sunar.
4. Yeni davranışlar öğretmede kullanılan uygulamaları açıklar.

DERSİN İLKELERİ

Ders Süresi ve Derse Giriş/Çıkış-

Bu ders her hafta yüz yüze yapılacaktır. Dersin süresi “**50 dakika ders+10 dakika ara +50 dakika ders+10 dakika ara +50 dakika ders**” olarak tanımlanmıştır. Dersin uzaktan öğretim yoluyla yürütülmesi durumundan **80 dakikadan** az olmamak koşuluyla eş zamanlı olarak yapılacaktır. Geriye kalan zaman diliminde ise öğrencinin eşzamanlı öğretim uygulamalarına daha hazırlıklı gelmesi ve aktif katılım düzeyini artırmaya yönelik olarak eş zamansız uygulamalar (ödev, etkinlik, çalışma yaprağı, çalışma soruları, proje ve makale inceleme, konuya ilişkin kitap okuma, video ya da film izleme ve özetleme vb.) şeklinde yapılacaktır. *Ayrıca sanal sınıfta derse katılan her bir öğretmen adayının koşulsuz uyması gereken kurallar aşağıda yer almaktadır.*

- *Derste zorunlu mazeret (hastalık, internet bağlantı sorunu, uygunsuz koşullar vb.) durumları dışında kamera açık bir şekilde ders takip edilecektir.*
- *İzinsiz link paylaşımı yapmak,*
- *İzinsiz kayıt alma ve paylaşımı yapmak,*
- *Ekran fotoğrafı alma ve paylaşımı yapmak,*
- *Dersin işlenişini olumsuz etkileyecek davranış (mikrofonu açık bırakma, izinsizi konuşma vb) ve müdahalelerde bulunmak,*
- *Sınıf arkadaşını rahatsız etmek,*
- *Dersin içeriği ve mahrem olan sınıf ortamını teşhir etmeye yönelik davranışlarda bulunmak,*
- *Dersin sorumlu öğretim elemanının izni ve onayı olmadan derse kayıtlı öğrencilerin dışında birinin katılımını sağlama davranışlarında bulunmak kesinlikle yasaktır. Belirlenen bu kurallara aykırı davranışlar sergilenmesi durumunda öğrenci disiplin yönetmeliği kapsamında yasal işlem yapılacaktır.*

-Devam-

Öğretmen adayları, hastalık ya da kişisel nedenlerden dolayı 4 hafta ders devamsızlığı yapabilirler. Devamsızlık yapılmasını gerekli kılan durumlarda sorumlu öğretim elemanına mutlaka **e-posta aracılığıyla bilgi vermelidir**. İlk haftadan itibaren yoklama alınacaktır. Vize haftası bu 4 haftaya dâhil değildir. Dersi daha önce almış ve devamsızlıktan dolayı dersten geçememiş öğretmen adaylarının **derse devam zorunluluğu bulunmaktadır**.

-Hastalık ya da Acil Durum Bildirimi-

Öğretmen adayları hastalık ya da acil durumunu açıklamak için sorumlu öğretim elemanını ofis numarasından arayarak, mesaj bırakarak ya da e-posta göndererek bilgi vermelidir.

-Geciken Görevler-

Ders programında öğretmen adaylarına verilen tarihlerde ilgili konular işlenecektir. İlgili konulara zamanında çalışmak ve gerekli hazırlıkları yapmak öğretmen adaylarının sorumluluğundadır.

-Özel Gereksinimli Öğrenciler-

Fakültemizin “[Birim Temsilcisi](#)” aracılığıyla “[Engelsiz Üniversite Birimi](#)” ile iletişime geçmeniz halinde ders için ihtiyaç duyduğunuz uyarlamalar, Üniversitemizin/Fakültemizin imkânları dâhilinde gerçekleştirilecektir. Fakültemiz Birim Temsilcisinin iletişim bilgilerine Engelsiz Üniversite Birim sayfasından erişebilirsiniz.

-Öğrenci Ders Temsilcileri-

Gönüllü bir öğretmen adayı dönem boyunca ders temsilcisi olarak görev yapacaktır. Ders temsilcisi, dersin ilk haftası görevlendirecek; öğretim üyesi, dersle ilgili materyalleri ders temsilcisine yönlendirecek; ders

temsilcisi de sınıfın geri kalanına iletmekten sorumlu olacaktır.

-Ders Materyalleri-

Her öğrencinin önerilen akademik kaynaklar ya da ulaşılabildikleri kaynakları ders materyali olarak kullanması gerekmektedir. Ders, ders programınızda ilan edilen ilgili derslikte yapılacak olup dersle ilgili materyaller, araç ve gereçler fakültenin imkânları doğrultusunda sınıf ortamından sağlanacaktır. İlave öğretim materyaline/araç gerece ihtiyaç duyulması halinde, öğretim elamanının görüş ve önerisi de dikkate alınarak, bu materyal ve araç gereçler öğrenci/öğrenciler tarafından temin edilecektir.

-Katılım-

Ders içerisindeki aktif katılımınız önemlidir. Bu nedenle, derste sorular sormanız, başkalarının düşüncelerini dinlemeniz ve kendi fikrinizi ifade etmeniz derse katılım göstermeniz anlamına gelmektedir. Aşağıda derse nasıl katılım gösterebileceğinize ilişkin öneriler yer almaktadır:

- Haftalık ders akışındaki soruları cevaplayarak ön hazırlıklarınızı yapın.
- Sınıf tartışmalarına düşündürücü sorular getirin ve arkadaşlarınıza sorun.
- Sınıf tartışmalarıyla ilgili önemli notları mutlaka defterlerinize yazın.
- Ders kitabında okuduğunuz bölümleri tartışın.

-Akademik Dürüstlük Politikası-

Akademik dürüstlük ile ilgili iş ve işlemler; “[Giresun Üniversitesi Önlisans Ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği](#)” ve “[Giresun Üniversitesi Etik Kurulu Yönergesi](#)” maddeleri gereğince tesis edilecektir.

Öğrenme-Öğretme Süreci

Dersin ilk haftası ders öğretim elemanı tarafından dersin ve ders izlencesinin tanıtımı yapılacak ve öğretim süreci hakkında ayrıntılı bilgi verilecektir. Her hafta öğrencilerin dersle ilgili akademik kaynaklardan faydalanarak derse hazırlıklı olarak gelmeleri beklenmektedir. Her derste öğretim elemanı tarafından akademik bilgiler paylaşılacak, öğrencilerin akademik kaynaklardan ulaştıkları bilgilerle tartışmaları sağlanacak, öğretim sürecinde anlatım, soru-cevap, rol oynama, video gösterimi gibi yöntemler kullanılacak, grup içi tartışmalara yer verilecektir. Derste olmayan öğrenciler o hafta verilen görevleri ve sorumlulukları takip etmek ve yerine getirmekle sorumludur.

HAFTALIK AYRINTILI DERS PROGRAMI AKIŞI*

Hafta	KONULAR	ÖĞRENCİ GÖREVLERİ
1	Giriş, ders içeriği dersin tanıtımı; dersin amacı, içeriği, işlenişine ilişkin esaslar, ders değerlendirme kriterlerini içeren ders izlencesinin öğrencilere tanıtılması ve paylaşılması. Öğrencilerin derse ilişkin beklentilerinin belirlenmesi.	Derse hazırlık, ders beklentilerini paylaşma
2	Uygulamalı Davranış Analizinin Kökleri	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb).
3	Hedef davranışı belirleme	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
4	Amaç yazma	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
5	Veri toplama süreçleri-1	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
6	Veri toplama süreçleri-2	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
7	Verilerin grafik haline getirilmesi	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.

Not: Ders izlenceleri öğretim yılı başında ders öğretim elemanı tarafından revize edilerek ilk derste öğrencilerle paylaşılır.

8	Ara sınav haftası	Sınava hazırlık
9	Davranışın işlevinin belirlenmesi	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
10	Davranışı artıran sonuçların düzenlenmesi	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
11	Davranışı azaltan sonuçların düzenlenmesi	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
12	Ayrımlı pekiştirme: öncüllerin kontrolü ve şekil verme	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
13	Davranış değişikliği için genelleme sağlamak	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
14	Öğrencilere kendi davranışlarını yönetmeyi öğretme	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
15	Öğrenme çevresini düzenleme	Derse katılım, derse hazırlık (makale okuma, kaynak kitaptan hazırlık vb), ödev hazırlama.
16	Yarıyıl sonu sınavı	

*Ders izlencesinde gerekli görüldüğünde değişiklikler yapılabilir.

Ders Kitabı/ Malzemesi/ Önerilen Kaynaklar (Ders kitabı, yardımcı kaynak, makale, tez, ders sunumları vb.)

- Erbaş, D. & Yücesoy-Özkan, Ş. (2017). *Uygulamalı davranış analizi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Tekin-İftar, E. (Ed.) (2014). *Uygulamalı davranış analizi*. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Tekin, E., Kırcaali-İftar, G. (2001) *Özel Eğitimde Yanlızsız Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın-Dağıtım.
- Kırcaali-İftar, G., Tekin, E. (2012). *Eğitim ve davranış bilimlerinde tek denekli araştırma yöntemleri*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Erbaş, D., Kırcaali-İftar, G., Tekin-İftar, E. (2004). *İşlevsel değerlendirme: Davranış sorunlarıyla başa çıkma ve uygun davranışlar kazandırma süreci*. Ankara: Kök Yayınları.
- Özyürek, M. (2004). *Sınıfta davranış değiştirme: Uygulamalı davranış analizi*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- DERS NOTLARI/MAKALELER

Ders Değerlendirme ve Geçme Prosedürü

Bu derste ara sınav (vize) ve yarıyıl sonu (final) sınavlarıyla değerlendirme yapılacaktır. Aşağıda tüm değerlendirme araçlarına ilişkin yüzdelik oranlar verilmiştir.

DEĞERLENDİRME

Yarıyıl (Yıl) İçi Etkinlikleri	Sayısı	Yarıyıl (Yıl) Sonu Notuna Katkısı (%)
<i>Ara sınav (Vize)</i>	1	40
<i>Yarıyıl sonu Sınavı (Final)</i>	1	60
TOPLAM	2	100

NOT ARALIKLARI

AA 90 - 100	DC 50-59
BA 85 - 89	DD 40-49
BB 80 - 84	FD 30-39

CB 70 - 79	FF 0-29
CC 60 - 69	
Değerlendirme Yollarının Tanımlanması	
<p>-Ara Sınav (Vize)- Bu dersin ara sınavı açık uçlu sorulardan oluşan bir sınavla ile gerçekleştirilecektir. Sınav kapsamı 1. ve 7. haftalar arasındaki ders içeriklerinden, ders içerisinde verilen diğer okuma materyallerinden ve öğretim üyesinin sunumlardan oluşacaktır. Ara sınavdan aldığımız notun %40'ı genel ortalamamıza etki edecektir. Sınav günü ve dersliği sınavdan önce duyurulacaktır.</p> <p>-Yarıyıl sonu Sınavı (Final)- Bu dersin final sınavı açık uçlu sorulardan oluşan bir sınavla ile gerçekleştirilecektir. Sınav kapsamı 1. ve 14. haftalar arasındaki ders içeriklerinden, ders içerisinde verilen diğer okuma materyallerinden ve öğretim üyesinin sunumlardan oluşacaktır. Final sınavından aldığımız notun %60'ı genel ortalamamızı oluşturacaktır. Sınav günü ve dersliği sınavdan önce duyurulacaktır.</p>	

EKLER LİSTESİ

EK 1. Program ve Ders Çıktıları İlişkisi Tablosu

EK 2. Ders Değerlendirme Formu

EK 3. İş Yükü Tablosu

EK 1

Program ve Ders Çıktıları İlişkisi Tablosu															
DÇ/PÇ	PÇ	PÇ2	PÇ3	P4	PÇ5	PÇ6	PÇ7	PÇ8	PÇ9	PÇ10	PÇ11	PÇ12	PÇ13	PÇ14	PÇ15
DÇ1	3	3	2	2	1	3	1	3	1	1	1	0	3	0	0
DÇ2	1	3	3	3	2	3	3	2	1	1	1	0	3	0	0
DÇ3	2	2	2	2	3	2	2	2	3	1	1	0	1	0	0
<p>PÇ: Program Çıktısı DÇ: Ders Çıktısı Değer: 0: Yok 1: Düşük 2: Orta 3: Yüksek</p>															

Program Çıktıları
<ol style="list-style-type: none"> Özel eğitim alanına ilişkin kavramları ve bu kavramlar arasındaki ilişkileri açıklar. Özel gereksinimli öğrencilerin ve normal gelişim gösteren bireylerin gelişim ve öğrenme özelliklerini bilir. Özel eğitim alanı ile ilgili öğretim programları, öğretim stratejileri, yöntem ve teknikleri ile ölçme değerlendirme bilgisine sahiptir. Özel eğitim alanında kullanılan bilimsel yöntem ve teknikleri tanımlar. Özel eğitim alanıyla ilgili kaynak taraması yaparak ulaştığı güncel bilgileri alan uygulamalarına yansıtır. Özel gereksinimli bireylerin gereksinimlerine ve özelliklerine göre öğretimin etkililiğini artıracak uygun öğretim materyalleri geliştirir. Öğrenme öğretme sürecini, özel gereksinimli öğrencilerin gelişim özelliklerini, bireysel farklılıklarını ve konu alanının özelliklerini dikkate alarak bireysel öğretimi planlar ve etkili öğretim yöntem ve tekniklerini uygular. Özel gereksinimli öğrencilerin gelişimini farklı ölçme değerlendirme yöntem ve tekniklerini kullanarak izler, çok yönlü değerlendirir. Özel eğitimle ilgili birey, aile ya da toplum odaklı çalışmalarda bireysel ve grup çalışmalarında sorumluluk alır ve görevlerini yerine getirir. Yaşam boyu öğrenmeye karşı olumlu tutum ve davranışlar sergileyerek alanıyla ilgili seminer,

Not: Ders izlenceleri öğretim yılı başında ders öğretim elemanı tarafından revize edilerek ilk derste öğrencilerle paylaşılır.

konferans, çalıştay gibi çalışmalara katılır.

11. Özel eğitim ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgileri yeni gelişmeleri takip edip, meslektaşlarıyla ortak çalışabilir.
12. Özel eğitim çalışmalarında öğrencilerin yaşadığı çevrenin sosyo-kültürel ve ekonomik özelliklerine göre plan ve projeler hazırlayıp, uygular ve yönetir. Sonuçları ilgili kişi ve kurumlarla paylaşır.
13. Özel gereksinimli bireyler, aileleri ve diğer uzmanlar ile çalışma konusunda etkili iletişim becerilerini kullanır.
14. Özel eğitim ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili görev, hak ve sorumluluklarını düzenleyen mevzuatı bilir, gelişmeleri takip eder ve uygular.
15. Sosyal hakların evrenselliği, insan hakları/çocuk hakları, bilimsel, kültürel değerler ve meslek etiği konularında yeterli bilince sahip olup bu değerleri mesleğinde ve günlük yaşantısında uygular.

Ek 2

Ders Değerlendirme Formu

Sevgili öğrenciler,

Uygulamalı Davranış Analizi dersinde aşağıdaki sorulara cevap vermeniz istenmektedir. Vermiş olduğunuz cevaplar, bilimsel araştırmalar dâhil hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Kolay gelsin.

- ❖ Bu dersten beklentileriniz nelerdir?
- ❖ Bu dersin içeriği derse ilişkin beklentilerinizi ne derecede/nasıl karşıladı?
- ❖ Bu ders ile ilgili sevdiğin ve sevmediğin 3 şeyi açıklar mısın?
- ❖ Bu dersin daha etkili bir şekilde yürütülmesi için önerilerin nelerdir?
- ❖ Dersin öğretim elemanı ile paylaşmak istediğin başka bir konu var mı? Varsa açıklar mısın?

EK 3. İş Yükü Tablosu

Etkinlikler	Sayısı	Süresi (saat)	Toplam İş Yükü (saat)
Ara Sınav	1	1	1
Final Sınavı	1	2	2
Derse Katılım	14	3	42
Soru-Yanıt	1	12	12
Ara Sınav İçin Bireysel Çalışma	7	4	28
Final Sınavı İçin Bireysel Çalışma	7	5	35
TOPLAM İŞ YÜKÜ (saat)			120